

ŠTÁTNA POMOC NA VÝSKUM, VÝVOJ A INOVÁCIE AKO VÝZNAMNÝ PRVOK PODPORY VÝSKUMU A ŠÍRENÍU POZNATKOV

Miroslav RUSKO - Vojtech FERENCZ

STATE AID FOR RESEARCH, DEVELOPMENT AND INNOVATION AS A SIGNIFICANT ELEMENT OF RESEARCH SUPPORT AND KNOWLEDGE DISSEMINATION

INTEGRATED SAFETY OF THE ENVIRONS

INTEGRATED SAFETY OF ENVIRONS '2019

ABSTRAKT

Možnosť voľného pohybu osôb, tovaru, služieb a kapitálu, ktorú priniesol jednotný trh, ponúka občanom, pracovníkom, podnikateľom a spotrebiteľom nové príležitosti a prispieva tak k tvorbe pracovných miest a rastu, ktoré Európa naliehavo potrebuje. Povolená podpora v spoločnom záujme EÚ je pomoc na podporu alebo propagáciu znevýhodnených regiónov, podpora malých a stredných podnikov, na výskum a vývoj, na ochranu životného prostredia, odbornú prípravu, zamestnanosť a kultúru. Platí pravidlo, že vlády štátov EÚ musia informovať Európsku komisiu o plánovaných dotáciách a iných druhoch podpory pred ich poskytnutím. Vstup do EÚ zaväzuje Slovenskú republiku zabezpečiť transparentnosť a prehľadnosť v oblasti poskytovania štátnej pomoci. Členské štáty Európskej únie sú vo všeobecnosti povinné pred poskytnutím štátnej pomoci notifikovať plánované poskytnutie štátnej pomoci Európskej komisii, tzn. požiadať Európsku komisiu o schválenie poskytnutia štátnej pomoci (všeobecná notifikačná povinnosť). Žiadosť o schválenie poskytnutia štátnej pomoci sa Európskej komisii predkladá (notifikuje) v súlade s § 9 ods. 4 zákona o štátnej pomoci prostredníctvom Protimonopolného úradu SR v slovenskom jazyku na príslušnom notifikačnom formulári. Podľa čl. 108 ods. 3 ZFEÚ (Konsolidovaného znenia Zmluvy o fungovaní Európskej únie), Európska komisia musí byť v dostatočnom čase upovedomená o zámeroch v súvislosti s poskytnutím alebo upravením pomoci, aby mohla podať svoje pripomienky. Inštitút poskytovania štátnej pomoci zohráva dôležitú úlohu v environmentálnej politike. Poskytovatelia rovnako ako príjemcovia štátnej pomoci si musia byť vedomí právnych povinností stanovených zákonom. Ak nie je zmluvami ustanovené inak (Zmluva o fungovaní EÚ – konsolidované znenie, článok 107 Pomoc poskytovaná štátmi [pôvodný článok 87 ZES] C326/48, 26.12.2012), pomoc poskytovaná v akejkoľvek forme členským štátom alebo zo štátnych prostriedkov, ktorá naruša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi. Komisia v spolupráci s členskými štátmi priebežne skúma systémy pomoci poskytovanej v týchto štátoch. Navrhuje im príslušné opatrenia, ktoré si vyžaduje postupný rozvoj alebo fungovanie vnútorného trhu.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: štátna pomoc, environment, politika

ABSTRACT

by the single market offers new opportunities for citizens, workers, entrepreneurs and consumers, thus contributing to the creation of jobs and growth that Europe urgently needs. Authorized support in the EU's common interest is aid to support or promote disadvantaged regions, support for SMEs, research and development, environmental protection, professional training, employment and culture. There pays a rule, for EU governments must inform the European Commission about planned subsidies and other types of support before they are granted. The Slovak Republic is obliged with its accession to the EU to ensure transparency and clarity in the area of state aid provision. European Union Member States are generally required before granting aid to notify intention of granting a State aid to the European Commission, ie. ask the European Commission for approval of State aid (general notification obligation). The application for approval of the state aid is presented

(notified) to the European Commission in accordance with § 9 paragraph. 4 of the Law on State Aid through the Antimonopoly Office of the Slovakia in Slovak language on the relevant notification form. According Art. 108 sec. 3 of the TFEU (consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union), the European Commission must be notified in sufficient time of any plans to grant or alter aid to enable presentation of its comments and observations. Both providers and recipients of the state aid must be aware of the legal obligations established by law. Save as otherwise provided in the Treaties (Consolidated versions of the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union, Article 107 Aids granted by states [ex Article 87 TEC], any aid granted by a Member State or through State resources in any form whatsoever which distorts or threatens to distort competition by favouring certain undertakings or the production of certain goods shall, in so far as it affects trade between Member States, be incompatible with the internal market. The Commission shall, in cooperation with Member States, keep under constant review all systems of aid existing in those States. It shall propose to the latter any appropriate measures required by the progressive development or by the functioning of the internal market.

KEY WORDS: state aid, environment, policy

ÚVOD

Inovácie vo výrobnej sfére v samotných výrobkoch ako aj v oblasti služieb je potrebné aby z hľadiska udržateľného rozvoja smerovali k vyššej účinnosti zdrojov, najmä neobnoviteľných, aby neprekročili mieru únosného zaťaženia životného prostredia.

Environmentálne orientovaného spotrebiteľa a terciálne subjekty výrobkovej politiky zaujíma najmä: rozdiel medzi samotným výrobkom a ním poskytovanou službou za účelom splnenia určitej potreby (účel verzus úžitok), ktorý výrobok prináša a environmentálny vplyv výrobku, počas jeho životného cyklu. Z tohto pohľadu je potrebné vytvorenie podmienok pre presadzovanie environmentálnej výrobkovej politiky zameraných na:

- znižovanie nežiaducich vplyvov výroby na životné prostredie a zdravie populácie,
- podporu výroby a predaja environmentálne vhodných výrobkov, podpora environmentálne vhodných inovácií výrob, uplatňovanie environmentálnych technológií a systémov environmentálneho riadenia výroby a služieb,
- tvorbu a sprístupňovanie informácií o vplyvoch výrobkov, technológií a produkcie na životné prostredie a zdravie,
- podporu "zeleného obstarávania tovarov a služieb" v rámci procesu verejného obstarávania výrobkov a služieb,
- podporu európskeho a národného systému environmentálneho označovania výrobkov,
- presadzovanie stratégie trvalo udržateľného rozvoja cestou uplatňovania dobrovoľných nástrojov environmentálnej výrobkovej politiky.¹

Politika hospodárskej súťaže

Politika hospodárskej súťaže Európskej únie predstavuje dôležitú súčasť činnosti EÚ odkedy bola zakotvená v Rímskej zmluve v roku 1957. Zmluvou sa zriadil „systém zabezpečujúci, aby hospodárska súťaž na spoločnom trhu nebola narušená“. Cieľom bolo vytvoriť súbor prepracovaných a účinných pravidiel hospodárskej súťaže, ktoré by zabezpečili riadne fungovanie európskeho trhu a spotrebiteľom priniesli výhody voľného trhu.

Súčasťou politiky hospodárskej súťaže je uplatňovanie pravidiel, ktoré zabezpečujú, že spoločnosti navzájom poctivo súťažia. Takýto prístup podporuje podnikateľstvo a efektívnosť, rozširuje možnosti výberu pre spotrebiteľov a pomáha znižovať ceny a zvyšovať kvalitu. Z týchto dôvodov EÚ bojuje proti protisúťažnému správaniu, preskúmava fúzie a štátnu pomoc a podporuje liberalizáciu.²

Cieľom pravidiel EÚ v oblasti hospodárskej súťaže je zabezpečenie spravodlivých a rovnakých podmienok pre podniky a zároveň zachovanie priestoru pre inovácie, jednotné normy a rozvoj malých a stredných podnikov. Z pravidiel EÚ vyplýva, že podniky nemôžu:

¹ Podpora využívania proenvironmentálnych moderných technológií a využitie existujúcich programov na ich implementáciu do ekonomiky SR. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.tur.vlada.gov.sk/752/4%09podpora-vyuzivania-proenvironmentalnych-modernych-technologii-a-vyuzitie-existujucich-programov-na-ich-implementaciu-do-ekonomiky-sr.php>

² Politiky Európskej únie: Hospodárska súťaž. – Brusel, 2016, ISBN 978-92-79-56046-0.

- uzatvárať dohody o cenách alebo rozdelení trhov,
- zneužívať dominantné postavenie na konkrétnom trhu s cieľom vytlačiť menších konkurentov,
- zlučovať sa, ak by im takéto spojenie umožnilo kontrolovať trh. V praxi toto pravidlo zabraňuje uskutočneniu len malého počtu fúzií. Väčšie spoločnosti, ktoré vo veľkom rozsahu podnikajú v EÚ, sa nemôžu zlúčiť bez predchádzajúceho súhlasu Európskej komisie. To platí aj vtedy, keď majú sídlo mimo EÚ.

Veľké spoločnosti nesmú zneužiť svoju vyjednávaciu pozíciu na určovanie podmienok, ktoré by ich dodávateľom alebo zákazníkom spôsobili ťažkosti pri obchodovaní s konkurentmi týchto spoločností. Komisia môže spoločnostiam v takomto prípade uložiť pokutu (a aj tak robí), pretože takéto konanie vedie k vyšším cenám a/alebo menšej možnosti voľby pre spotrebiteľov. Vyšetrovania protisúťažných praktík zo strany EÚ sa týkajú nielen tovaru, ale aj povolání (lekári, právnici atď.) a služieb vrátane finančných služieb, ako sú napríklad retailové bankovníctvo a kreditné karty.

Európska spotrebiteľská politika predstavuje partnerstvo medzi EÚ, jej členskými štátmi a občanmi. Odvíja sa od dvoch základných zásad vymedzených v Zmluve o fungovaní Európskej únie:

- EÚ prijíma ucelený súbor opatrení s cieľom ochrániť zdravie, bezpečnosť a hospodárske záujmy spotrebiteľov, ako aj podporiť ich práva na informácie a osvetu;
- požiadavky na ochranu spotrebiteľa sa zohľadnia pri definovaní a uskutočňovaní iných politík a činností EÚ.

Koordinátorom pomoci v SR je na základe zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov Protimonopolný úrad SR.

Podľa čl. 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ak nie je zmluvami ustanovené inak, pomoc poskytovaná členským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá naruša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.

Štátnou pomocou sú teda také opatrenia v prospech podnikov, ktoré spĺňajú nasledovné štyri kumulatívne kritériá: prevod verejných zdrojov (v čl. 107 ZFEÚ označené ako „štátne prostriedky“) a pripísateľnosť štátu, ekonomické zvýhodnenie príjemcu pomoci, selektívnosť opatrenia pomoci, vplyv na hospodársku súťaž, vplyv na vnútorný obchod EÚ.

Štátna pomoc

Štátna pomoc (verejná podpora) je definovaná ako výhoda v akejkoľvek forme priznaná na základe výberu podnikom národnými orgánmi verejnej moci.³ Podľa čl. 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), ak nie je zmluvami ustanovené inak, „pomoc poskytovaná členským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá naruša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi“.

Oznámenie Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (2016/C262/01) konštatuje v bode 1.3 že, keďže pojem štátna pomoc je objektívna a právna koncepcia vymedzená priamo v zmluve,⁴ toto oznámenie objasňuje, ako Komisia chápe článok 107 ods.1 zmluvy v zmysle výkladu Súdneho dvora a Všeobecného súdu (tzv. „súdy Únie“). Pokiaľ ide o otázky, ktoré ešte neboli zvažované súdmi Únie, Komisia vysvetlí, ako by sa v jej chápaní mal pojem štátna pomoc vykladať. Názory vyjadrené v tomto oznámení platia bez toho, aby

³ State aid control. - [on-line] Available on - URL: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/overview/index_en.html

⁴ Rozsudok Súdneho dvora z 22. decembra 2008, British Aggregates / Komisia, C-487/06P, ECLI:EU:C:2008:757, bod 111.

bol nimi dotknutý výklad pojmu štátna pomoc súdmi Únie.⁵ Primárnym referenčným zdrojom na účely výkladu zmluvy je vždy judikatúra súdov Únie.⁶

Problematiky štátnej pomoci v Zmluve o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa týka Tretia čas: Vnútorne politiky a činnosti únie – Hlava VII: Spoločné pravidlá pre hospodárku súťaž, zdaňovanie a aproximáciu práva. - Kapitola 1: Pravidlá hospodárskej súťaže - Oddiel 2: pomoc poskytovaná štátmi: Článok 107 (bývalý článok 87 ZES)⁷, Článok 108 (bývalý článok 88 ZES)⁸, Článok 109 (bývalý článok 89 ZES)⁹

Komisia monitoruje, koľko pomoci poskytujú vlády členských štátov podnikom (štátna pomoc). Ide napríklad o: pôžičky a granty, daňové úľavy, poskytovanie tovarov a služieb za zvýhodnených podmienok, štátne záruky, ktoré zlepšujú úverové hodnotenie spoločnosti v porovnaní s jej konkurentmi.

Existuje riziko, že takáto pomoc by mohla zvýhodniť určité subjekty s prepojenými záujmami na úkor tých, ktoré súťažia na základe vlastných zásluh, pričom na to v konečnom dôsledku doplatia daňovníci. Kontrola nad takouto neoprávnenou podporou je lacným a efektívnym spôsobom, ako posilniť spravodlivosť a hospodársky rast v Európe. Pri uplatňovaní týchto pravidiel sa používa jednoduchá logika a flexibilita. V prvom rade sa zhodnotí, či spotrebiteľia získajú určitý prospech alebo či dôjde k poškodeniu iných podnikateľov. Vlády napríklad majú dovolené pomáhať firmám v ťažkostiach alebo novým podnikom, ak majú reálnu šancu stať sa ziskovými a zachrániť alebo dokonca vytvárať pracovné miesta. Nie je však dovolená pomoc upadajúcim podnikom, ktoré nemajú nádej na prežitie. Medzi niektoré ďalšie výnimky zo všeobecných pravidiel patria: podniky, ktoré pracujú spoločne na jednej technickej norme pre trh ako celok, menšie spoločnosti, ktoré spolupracujú, aby mohli lepšie konkurovať väčším firmám, iniciatívy v oblasti výskumu a inovácií, projekty regionálneho rozvoja.¹⁰

Štátnou pomocou (verejnou podporou) sú také opatrenia v prospech podnikov, ktoré spĺňajú nasledovné kumulatívne kritériá:

- prevod verejných zdrojov (v čl. 107 ZFEÚ označené ako „štátne prostriedky“) a pripísateľnosť štátu,
- ekonomické zvýhodnenie príjemcu pomoci,
- selektívnosť opatrenia pomoci,
- vplyv na hospodársku súťaž,
- vplyv na vnútorný obchod EÚ.¹¹

Podľa čl. 107 ZFEÚ sa pravidlá štátnej pomoci, resp. minimálnej pomoci vo všeobecnosti uplatňujú len vtedy, keď je príjemcom pomoci „podnik“ (v čl. 107 ZFEÚ označený ako „podnikateľ“). Podnikom sa rozumie každý subjekt vykonávajúci hospodársku činnosť bez ohľadu na právne postavenie a spôsob jeho financovania. Hospodárskou činnosťou je každá činnosť, ktorá spočíva v ponuke tovaru a/alebo služieb na trhu. Označenie konkrétneho subjektu za podnik teda plne závisí od povahy jeho činnosti (tzn. podnikom môže byť napr. aj nezisková organizácia alebo príspevková organizácia za predpokladu výkonu hospodárskej činnosti).

Podľa čl. 108 ods. 3 ZFEÚ, Európska komisia musí byť v dostatočnom čase upovedomená o zámeroch v súvislosti s poskytnutím alebo upravením pomoci, aby mohla podať svoje pripomienky.¹²

⁵ Rozsudok Súdneho dvora z 21. júla 2011, Alcoa Trasformazioni / Komisia, C-194/09P, ECLI:EU:C:2011:497, bod 125.

⁶ Oznámenie Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (2016/C262/01). - [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2016/12/Oznamenie-o-pojme-pomoc_SK1.pdf

⁷ Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie. - Úradný vestník 115 , 09/05/2008 S. 0091 – 0092. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E107&from=EN>

⁸ Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie. - Úradný vestník 115 , 09/05/2008 S. 0091 – 0092. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E108&from=EN>

⁹ Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie. - Úradný vestník 115 , 09/05/2008 S. 0093 - 0093. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E109&from=EN>

¹⁰ Hospodárska súťaž. - [on-line] Available on - URL: https://europa.eu/european-union/topics/competition_sk

¹¹ O štátnej pomoci. - [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/>

¹² Section 2 - Aids granted by States. - [on-line] Available on - URL: <http://www.lisbon-treaty.org/wcm/the-lisbon-treaty/treaty-on-the-functioning-of-the-european-union-and-comments/part-3-union-policies-and-internal-actions/title-vii-common-rules-on-competition-taxation-and-approximation-of-laws/chapter-1-rules-on-competition/section-2-aids-granted-by-states.html>

Členské štáty Európskej únie sú preto vo všeobecnosti povinné pred poskytnutím štátnej pomoci notifikovať plánované poskytnutie štátnej pomoci Európskej komisii, tzn. požiadať Európsku komisiu o schválenie poskytnutia štátnej pomoci (všeobecná notifikačná povinnosť).

Žiadosť o schválenie poskytnutia štátnej pomoci sa Európskej komisii predkladá (notifikuje) v súlade s § 9 ods. 4 zákona o štátnej pomoci prostredníctvom Protimonopolného úradu SR v slovenskom jazyku na príslušnom notifikačnom formulári.

Výnimky zo všeobecnej notifikačnej povinnosti:

- minimálna pomoc,
- skupinové výnimky,
- individuálna pomoc poskytovaná na základe platných a účinných schém štátnej pomoci,
- individuálna pomoc poskytovaná na základe platných a účinných schém minimálnej pomoci.

V týchto prípadoch je možné poskytnúť pomoc bez jej predchádzajúcej notifikácie Európskej komisii, musia byť však splnené všetky podmienky stanovené zákonom o štátnej pomoci a príslušnou legislatívou Európskej únie.¹³

Na základe tzv. Európskych dohôd, ktoré založili združenie medzi troma Európskymi spoločenstvami (ES) a ich členskými štátmi na jednej strane a postkomunistickými štátmi na strane druhej sa uskutočnilo pridruženie krajín strednej a východnej Európy k Európskej únii. Zbližovanie sa s vnútorným trhom je potrebné odlišovať od vstupu do EÚ, pri ktorom prichádza k prijatiu celého *acquis communautaire*. Tzv. „Biela kniha“ určuje kľúčové opatrenie v každom sektore vnútorného trhu a navrhuje postup pri aproximácii legislatívy.^{14, 15}

Rovnaká dôležitosť sa pripisuje vytvoreniu potrebných štruktúr pre zavedenie a zabezpečenie dodržiavania zákonodarstva. Zahnutie legislatívy vzťahujúcej sa na oblasť hospodárskej súťaže (HS), sociálnej a environmentálnej politiky, ktorých niektoré časti sú pre fungovanie vnútorného trhu životne dôležité, zaisťuje vyrovnaný prístup. Príloha Bielej knihy načrtáva legislatívnu situáciu, podmienky na uplatňovanie legislatívy a postupnosť v procese aproximácie.¹⁶ Zmluva o Európskej únii a Zmluva o fungovaní Európskej únie, ako aj ich protokolov a príloh v znení zmien a doplnení vyplývajúcich z Lisabonskej zmluvy podpísanej 13. decembra 2007 v Lisabone nadobudla platnosť 1. decembra 2009.

Základ právnej úpravy kontroly podpory poskytovanej štátmi zostal nezmenený od podpisu Zmluvy o založení EHS v roku 1957.¹⁷

Základné pravidlá pre kontrolu verejnej podpory boli obsiahnuté v článkoch

- 92 až 94 Zmluvy o Európskej únii - tzv. Maastrichtská zmluva,¹⁸
- 87 až 89 Zmluvy o Európskej únii - tzv. Amsterdamské znenie.¹⁹
- 107 až 109 Zmluvy o Európskej únii / Zmluva o fungovaní Európskej únie (Konsolidované znenie)²⁰

Od podpisania Rímskej zmluvy v roku 1957 je politika štátnej pomoci neoddeliteľnou súčasťou politiky hospodárskej súťaže a úlohou Európskej komisie je predchádzať tomu, aby pomoc, ktorú poskytujú členské štáty, neprímerane narúšala hospodársku súťaž.²¹

¹³ O štátnej pomoci. - [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/>

¹⁴ Biela kniha (1995a) – Príprava asociovaných krajín strednej a východnej Európy na integráciu do vnútorného trhu Únie, Brusel, 3.5.1995, COM(95)163, konečné znenie. - Jori-press, Bratislava, 38 pp.

¹⁵ Biela kniha (1995b) – Príloha - príprava asociovaných krajín strednej a východnej Európy na integráciu do vnútorného trhu Únie, Brusel, 10.5.1995, COM(95)163, konečné znenie/2. -Jori-press, Bratislava, 467 pp.

¹⁶ Rusko, M. - Balog, K., 2004: Štátna pomoc na životné prostredie a regióny v Európskej únii a Slovenskej republike. - In: Akademická Dubnica 2004 : II. diel. - Bratislava : STU v Bratislave, ISBN 80-227-2076-3. - s. 489-492

¹⁷ ÚOHS (2000): Veřejná podpora – Příručka pro poskytovatele a příjemce veřejné podpory. – Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, Brno, 28 pp.

¹⁸ Strážnická V. (1998): Zmluva o Európskej únii – s úplným znením Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. – SAP, Bratislava, 358 pp.

¹⁹ Strážnická V. (1999): Zmluva o Európskej únii – amsterdamské znenie. Platné znenie Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. - SAP, Bratislava, 207 pp.

²⁰ Konsolidované znenie Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o fungovaní Európskej únie, 2012/C 326/01, Úradný vestník EÚ, L 341/10, 18.12.2013, https://www.ecb.europa.eu/ecb/legal/pdf/c_32620121026sk.pdf

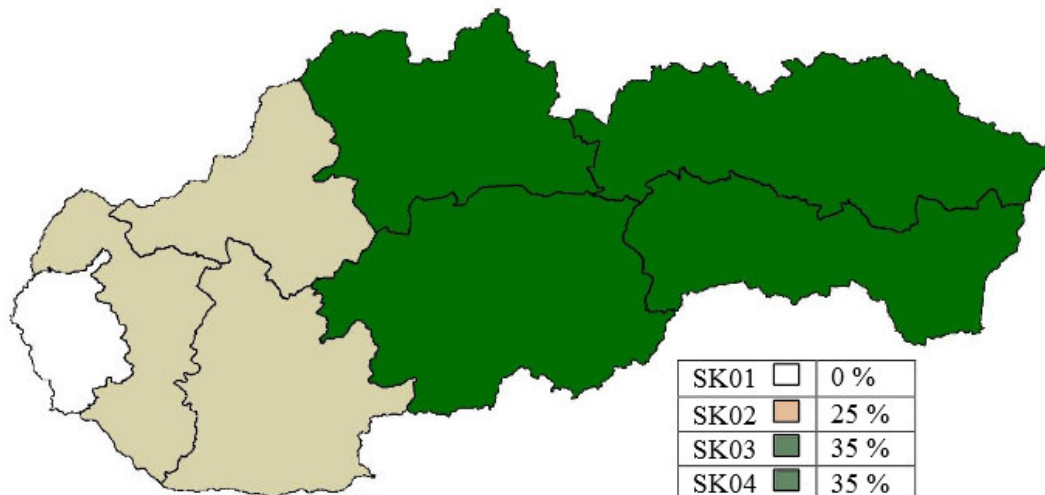
Pojem štátna podpora nie je legálne definovaný v žiadnom článku ani v žiadnom ustanovení primárneho práva EÚ. Pojem štátna podpora je potrebné vykladať v zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (SDEÚ). Dotácia býva v zmysle uvedeného označovaná ako platba v hotovosti alebo v naturáliách alebo ako iný účel podpory podniku, napríklad uhradenie kúpnej ceny kupujúcim alebo spotrebiteľom za tovar alebo služby, ktoré podnik produkuje. Štátna podpora vo forme pomoci je podobný koncept, ktorý na rozdiel od finančnej podpory kladie dôraz na konkrétny účel pomoci. Pomoc je zameraná na konkrétny cieľ, ktorý je bez nej obvykle nemožné dosiahnuť.

Štátna podpora vo forme pomoci je extenzívnejší pojem ako pojem dotácia, pretože zahŕňa aj zásahy, ktoré v rôznych formách znižujú náklady podniku, a ktoré bez toho, aby boli dotáciami v presnom zmysle slova, sú rovnakej povahy a majú rovnaké účinky.²²

Regionálna štátna pomoc

Regionálna investičná pomoc je štátna pomoc určená na podporu hospodárskeho rozvoja znevýhodnených regiónov prostredníctvom podpory počiatočných investícií. Na regionálnu investičnú pomoc nie je právny nárok. Dňa 22. januára 2014 EK rozhodnutím C(2014) 105 final schválila Mapu regionálnej štátnej pomoci na roky 2014 – 2020, platnú od 1. júla 2014.

Obr. 1 Mapa regionálnej pomoci na roky 2014 – 2020 ²³

Mapa regionálnej štátnej pomoci ustanovuje maximálne intenzity regionálnej investičnej pomoci v regiónoch, ktoré majú postavenie podľa článku 107(3)(a) Zmluvy o fungovaní EÚ. Maximálne intenzity pomoci sú vyjadrené ekvivalentom GGE, ktorý predstavuje výšku štátnej pomoci pred zaplatením dane z príjmov.

Regióny NUTS 2 (SK 03 Stredné Slovensko a SK 04 Východné Slovensko) sú oprávnené na štátnu pomoc podľa článku 107(3)(a) Zmluvy o fungovaní EÚ s maximálnou intenzitou štátnej pomoci 35 % GGE.

Región NUTS 2 (SK 02 Západné Slovensko) je oprávnený na štátnu pomoc podľa článku 107(3)(a) Zmluvy o fungovaní EÚ s maximálnou intenzitou štátnej pomoci 25 % GGE.

Región NUTS 2 (SK 01 Bratislavský kraj) nie je oprávnený na regionálnu pomoc podľa výnimky uvedenej v článku 107(3)(a) Zmluvy o fungovaní EÚ, ani podľa výnimky uvedenej v článku 107(3)(c) Zmluvy o fungovaní EÚ. Podľa mapy regionálnej štátnej pomoci pre investičné projekty s oprávnenými výdavkami nepresahujúcimi 50 mil. eur sa predmetné stropy intenzity štátnej pomoci zvyšujú o 10 percentuálnych bodov pre stredné podniky a o 20 percentuálnych bodov pre malé podniky v zmysle vymedzenia v odporúčaní Komisie zo 6. mája 2003 týkajúcom sa vymedzenia mikropodnikov, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.

²¹ Akčný plán štátnej pomoci – menšia a lepšie zacielená štátna pomoc: orientačný plán reformy štátnej pomoci na roky 2005 – 2009. - KOM(2005) 107 v konečnom znení, Brusel 7.6.2005. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52005DC0107>

²² Štátna podpora v európskom kontexte. - [on-line] Available on - URL: <http://www.ulclegal.com/sk/bulletin-pro-bono/ine/5136-statna-podpora-v-europskom-kontexte>

²³ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v SR za rok 2017. - Bratislava: Protimonopolný úrad SR, 2018

2003). Pre veľké investičné projekty s oprávnenými výdavkami presahujúcimi 50 mil. eur je tento strop predmetom úpravy v súlade s bodom 20 písm. c) usmernení o regionálnej štátnej pomoci na roky 2014 – 2020.

Región NUTS 2 (SK 01 Bratislavský kraj) predstavujú tieto časti: LAU1 – 102 okres Bratislava II, LAU1 – 103 okres Bratislava III, LAU1 – 104 okres Bratislava IV, LAU2 – 529435 Bratislava – Čunovo, LAU2 – 529443 Bratislava – Jarovce, LAU2 – 529494 Bratislava – Rusovce, LAU1 – 106 okres Malacky, LAU1 – 108 okres Senec.

V rámci poskytovania štátnej pomoci na rozvoj regiónov bola štátna pomoc poskytnutá v roku 2017 nasledovnými poskytovateľmi: MH SR, ÚV SR, MPSVR SR, MPRV SR a FR SR (DÚ) v celkovej výške 66,89 mil. eur. Štátna pomoc bola poskytnutá formou priamych grantov vo výške 26,68 mil. eur a formou úľav na dani vo výške 40,21 mil. eur, a to prostredníctvom 8 schém štátnej pomoci, 2 prípadov ad hoc štátnej pomoci a 1 individuálneho opatrenia štátnej pomoci. Poskytovanie štátnej pomoci podľa schém v rámci tohto účelu predstavuje 64,54 mil. eur. Pomoc podľa schém poskytli: MH SR, ÚV SR, MPSVR SR, MPRV SR a FR SR (DÚ).

Štátna pomoc na výskum, vývoj a inovácie

Európska legislatíva sa v predmetnej oblasti vykonáva v zmysle Nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2004 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy.²⁴

Vnútroštátna právna úprava v SR :

- schéma regionálnej investičnej pomoci v znení dodatku č. 1,
- zákon č. 57/2018 Z. z. o regionálnej investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- nariadenie vlády SR č. 195/2018 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky na poskytnutie investičnej pomoci, maximálna intenzita investičnej pomoci a maximálna výška investičnej pomoci v regiónoch Slovenskej republiky,
- vyhláška Ministerstva hospodárstva SR č. 187/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú náležitosti žiadosti o investičnú pomoc, akceptácie ponuky investičnej pomoci, ročnej správy o priebehu realizácie investičného zámeru, správy o ukončení investičného zámeru, ročnej správy o využívaní investície, záverečnej hodnotiacej správy a informačnej tabule.²⁵

Vymedzenia týkajúce sa pomoci na výskum, vývoj a inovácie v zmysle Nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2004:

- organizácia venujúca sa výskumu a šíreniu poznatkov je subjekt (ako sú univerzity alebo výskumné inštitúty, agentúry technologického transferu, sprostredkovatelia v oblasti inovácie, fyzické alebo virtuálne spolupracujúce subjekty zamerané na výskum) bez ohľadu na jeho právne postavenie (verejnoprávny alebo súkromnoprávny subjekt) alebo spôsob financovania, ktorého primárnym cieľom je nezávisle vykonávať základný výskum, priemyselný výskum alebo experimentálny vývoj alebo vo veľkej miere šíriť výsledky takýchto činností prostredníctvom vyučovania, publikačnej činnosti alebo transferu poznatkov. Ak takýto subjekt vykonáva aj hospodárske činnosti, musia sa financovanie, náklady a príjmy spojené s takýmito hospodárskymi činnosťami účtovať osobitne. Podniky, ktoré môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvňovať takýto subjekt, napríklad v postavení akcionárov alebo členov, nesmú mať prednostný prístup k výsledkom, ktoré dosiahol;
- základný výskum je experimentálna alebo teoretická práca vykonávaná najmä s cieľom získať nové poznatky o podstatných základoch javov a o pozorovateľných skutočnostiach bez plánovaného priameho komerčného uplatnenia alebo použitia;
- priemyselný výskum je plánovaný výskum alebo kritický prieskum zameraný na získanie nových poznatkov a zručností pre vývoj nových výrobkov, procesov alebo služieb alebo na dosiahnutie významného zlepšenia existujúcich výrobkov, procesov alebo služieb. Patrí k nemu vývoj častí

²⁴ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2004 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy v platnom znení <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?qid=1522828666564&uri=CELEX:02014R0651-20170710>

²⁵ Investičná pomoc. MH SR. – [on-line] Available on - URL: <https://www.mhsr.sk/podpora-investicii/investicna-pomoc/zakladne-informacie>

komplexných systémov a môže zahŕňať aj stavbu prototypov v laboratórnych podmienkach alebo v podmienkach so simulovanými rozhraniami prepojenými na existujúce systémy, ako aj pilotné linky, ak sú potrebné pre priemyselný výskum, a to najmä na schválenie generickej technológie;

- experimentálny vývoj je získavanie, kombinovanie, formovanie a používanie existujúcich vedeckých, technologických, obchodných a iných relevantných poznatkov a zručností s cieľom vyvinúť nové alebo vylepšené výrobky, postupy alebo služby. To môže zahŕňať napríklad aj činnosti zamerané na koncepčnú definíciu, plánovanie a dokumentáciu nových výrobkov, postupov alebo služieb. Experimentálny vývoj môže zahŕňať vývoj prototypov, názorné predvádzanie, pilotné projekty, testovanie a overovanie nových alebo vylepšených výrobkov, procesov alebo služieb v prostredí zastupujúcim skutočné prevádzkové podmienky, kde primárnym cieľom je ďalej technicky vylepšiť výrobky, procesy alebo služby, ktoré nie sú ešte do veľkej miery stanovené. Vývoj komerčne využiteľných prototypov a pilotných projektov sem patrí aj vtedy, keď sú tieto nevyhnutne konečným obchodným výrobkom a ich výroba je príliš nákladná, než aby boli použité výlučne na účely predvádzania a overovania. Experimentálny vývoj nezahŕňa bežné alebo pravidelné úpravy existujúcich výrobkov, výrobných liniek, výrobných postupov, služieb a ostatných prebiehajúcich operácií, ani ak by takéto úpravy predstavovali zlepšenia;
- štúdia uskutočniteľnosti je hodnotenie a analýza potenciálu projektu s cieľom pomôcť pri rozhodovaní prostredníctvom objektívneho a racionálneho odhalenia silných a slabých stránok projektu, jeho možností a rizík, ako aj identifikovať zdroje potrebné na jeho realizáciu a jeho vyhladky na úspech;⁸⁸. „náklady na personál“ sú náklady na výskumných pracovníkov, technikov a iných pomocných pracovníkov v rozsahu, v ktorom sa podieľajú na relevantnom projekte alebo činnosti;
- trhový odstup je situácia, keď sa podmienky transakcie medzi zmluvnými stranami nelíšia od tých, ktoré by boli stanovené medzi nezávislými podnikmi, a neobsahujú žiadny prvok kolúzie. Za transakciu spĺňajúcu zásadu trhového odstupu sa považuje akákoľvek transakcia, ktorej predchádzal otvorený, transparentný a nediskriminačný postup;
- efektívna spolupráca je spolupráca medzi najmenej dvoma nezávislými stranami, ktorej cieľom je výmena poznatkov alebo technológií alebo dosiahnutie spoločného cieľa založeného na deľbe práce, kde strany spoločne definujú rozsah projektu spolupráce, prispievajú k jeho realizácii a zdieľajú riziká i výsledky. Náklady projektu môže znášať v plnej výške jedna alebo viacero strán, čím sa ostatné strany odbremení od jeho finančných rizík. Zmluvný výskum a poskytovanie výskumných služieb sa nepovažujú za formy spolupráce.
- výskumná infraštruktúra sú zariadenia, zdroje a súvisiace služby, ktoré využíva vedecká komunita na uskutočňovanie výskumu vo svojich príslušných odboroch; toto vymedzenie zahŕňa vedecké vybavenie alebo súbory nástrojov, zdroje založené na poznatkoch, akými sú zbierky, archívy alebo štruktúrované vedecké informácie, ktoré umožňujú také infraštruktúry založené na informačných a komunikačných technológiách, ako sú siete GRID, výpočtová technika, softvér a komunikácie, alebo akýkoľvek iný subjekt jedinečnej povahy, ktorý je podstatný pre uskutočňovanie výskumu. Takéto infraštruktúry môžu byť sústredené na jednom mieste alebo „distribuované“ (organizovaná sieť zdrojov) v súlade s článkom 2 písm. a) nariadenia Rady (ES) č. 723/2009 z 25. júna 2009 o právnom rámci Spoločenstva pre Konzorcium pre európsku výskumnú infraštruktúru (ERIC) ²⁶;
- inovačné zoskupenia sú štruktúry alebo organizované skupiny nezávislých strán (ako sú inovačné začínajúce podniky, malé, stredné a veľké podniky, ako aj organizácie venujúce sa výskumu a šíreniu poznatkov, neziskové organizácie a iné súvisiace hospodárske subjekty) vytvorené s cieľom podnecovať inovačné činnosti prostredníctvom podpory, zdieľania zariadení a výmeny poznatkov a odborných znalostí, efektívneho prispievania k transferu poznatkov, ďalej prostredníctvom vytvárania sietí, šírenia informácií a spolupráce medzi podnikmi a ostatnými organizáciami v zoskupení;

²⁶ Ú. v. EÚ L 206, 8.8.2009

- vysokokvalifikovaní pracovníci sú pracovníci s vysokoškolským vzdelaním a aspoň 5 rokmi príslušnej odbornej praxe, do ktorej môže patriť aj doktorandské štúdium;
- poradenské služby v oblasti inovácií sú poradenstvo, pomoc a odborná príprava v oblasti transferu poznatkov, nadobúdania, ochrany a využívania nehmotných aktív, používanie noriem a predpisov, v ktorých sú zahrnuté;
- služby na podporu inovácií sú poskytovanie kancelárskych priestorov, databáz, knižníc, prieskum trhu, používanie laboratória, známky kvality, testovanie a certifikačné služby na účely vývoja efektívnejších výrobkov, postupov alebo služieb;
- organizačná inovácia je zavedenie novej organizačnej metódy do podnikateľskej praxe podniku, organizácie pracoviska alebo vonkajších vzťahov a nezahŕňa zmeny vyplývajúce z organizačných metód už zaužívaných v podniku, ani zmeny stratégie riadenia, zlúčenia podnikov a akvizície, pozastavenie používania postupu, jednoduchú náhradu alebo rozšírenie kapitálu, zmeny vyplývajúce iba zo zmien v cenách výrobných faktorov, úpravu, lokalizáciu, pravidelné, sezónne a iné cyklické zmeny, ani obchodovanie s novými alebo výrazne lepšími výrobkami;
- inovácia procesu je zavedenie nového alebo výrazne lepšieho výrobného postupu alebo distribučnej metódy (vrátane podstatných zmien techniky, zariadenia alebo softvéru) okrem malých zmien alebo zlepšení, nárastu výrobných kapacít alebo kapacít služieb pridaním výrobných alebo logistických systémov, ktoré sa veľmi podobajú tým, ktoré sa už používajú, pozastavenia používania postupu, jednoduchej náhrady alebo rozšírenia kapitálu, zmien vyplývajúcich iba zo zmien v cenách výrobných faktorov, úprav, lokalizácie, pravidelných sezónnych a iných cyklických zmien, obchodovania s novými alebo výrazne lepšími výrobkami;
- dočasné vyslanie je dočasné zamestnanie pracovníkov príjemcom, ktorí majú právo vrátiť sa k svojmu predchádzajúcemu zamestnávateľovi.²⁷

Štátna pomoc na výskum, vývoj a inovácie na Slovensko

V rámci tohto účelu bola v roku 2017 poskytnutá štátna pomoc 39 príjemcom v celkovej výške 6,99 mil. €. Štátnu pomoc poskytl MŠVVaŠ SR, APVV a FR SR (DÚ). V rámci poskytovania štátnej pomoci na podporu výskumu, vývoja a inovácií bola pomoc poskytovaná prostredníctvom nasledovných schém štátnej pomoci:

- Zákon č. 185/2009 Z. z. o stimuloch pre výskum a vývoj a o doplnení zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, ktorý je schémou štátnej pomoci, č. X 946/2009. Poskytovateľmi boli MŠVVaŠ SR a FR SR (DÚ), štátna pomoc bola poskytnutá celkovo 10 príjemcom vo výške 4,19 mil. €.
- Schéma podpory výskumu a vývoja Agentúrou na podporu výskumu a vývoja (schéma štátnej pomoci), č. SA.42450. Poskytovateľom bola APVV, štátna pomoc bola poskytnutá celkovo 25 príjemcom vo výške 2,67 mil. €.
- Schéma podpory výskumu a vývoja Agentúrou na podporu výskumu a vývoja, č. N 702/2007. Poskytovateľom bol a APVV, štátna pomoc bola poskytnutá tá 4 príjemcom vo výške 0,13 mil. €.

V porovnaní s rokom 2016 sa výška štátnej pomoci na tento účel znížila o 34,50 mil. €, t. j. o 83,15 %.

Tab. 1: Poskytnutá štátna pomoc na výskum, vývoj a inovácie²⁸

Výška pomoci	6,99	mil. €
	2,32	% z celkovej pomoci
Forma pomoci	99,96	% dotácia, grant, NFP
	0,04	% úľava na dani z príjmu
Poskytovateľ		MŠVVaŠ, APVV, FR SR (DU)

²⁷ Commission Regulation (EU) No 651/2014 of 17 June 2014 declaring certain categories of aid compatible with the internal market in application of Articles 107 and 108 of the Treaty (Text with EEA relevance) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1522828666564&uri=CELEX%3A02014R0651-20170710>

²⁸ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v SR za rok 2017. - Bratislava: Protimonopolný úrad SR, 2018

Záver

Inštitút poskytovania štátnej pomoci zohráva dôležitú úlohu v politike hospodárskej súťaže v EÚ. Poskytovatelia rovnako ako príjemcovia štátnej pomoci si musia byť vedomí právnych povinností stanovených zákonom. Možnosť voľného pohybu osôb, tovaru, služieb a kapitálu, ktorú priniesol jednotný trh, ponúka občanom, pracovníkom, podnikateľom a spotrebiteľom nové príležitosti a prispieva tak k tvorbe pracovných miest a rastu, ktoré Európa naliehavo potrebuje. Integrovanjšie a hlbšie kapitálové trhy budú poskytovať viac finančných prostriedkov spoločnostiam, najmä malým a stredným podnikom, a na projekty týkajúce sa infraštruktúry. Lepšia mobilita pracovnej sily umožní ľuďom slobodnejšie sa presúvať tam, kde sú ich zručnosti potrebné. Bojom proti daňovým únikom a daňovým podvodom sa zabezpečí, aby všetci prispievali spravodlivým podielom. Vstup do EÚ zaväzuje Slovenskú republiku zabezpečiť transparentnosť a prehľadnosť v oblasti poskytovania štátnej pomoci. Členské štáty Európskej únie sú vo všeobecnosti povinné pred poskytnutím štátnej pomoci notifikovať plánované poskytnutie štátnej pomoci Európskej komisii, tzn. požiadať Európsku komisiu o schválenie poskytnutia štátnej pomoci (všeobecná notifikačná povinnosť).

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

- Akčný plán štátnej pomoci – menšia a lepšie zacielená štátna pomoc: orientačný plán reformy štátnej pomoci na roky 2005 – 2009. -KOM(2005) 107 v konečnom znení, Brusel 7.6.2005. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52005DC0107>
- Biela kniha (1995a) – Príprava asociovaných krajín strednej a východnej Európy na integráciu do vnútorného trhu Únie, Brusel, 3.5.1995, COM(95)163, final. - Jori-press, Bratislava, 38 pp.
- Biela kniha (1995b) – Príloha - príprava asociovaných krajín strednej a východnej Európy na integráciu do vnútorného trhu Únie, Brusel, 10.5.1995, COM(95)163, final/2. - Jori-press, Bratislava, 467 pp.
- Commission Regulation (EU) No 651/2014 of 17 June 2014 declaring certain categories of aid compatible with the internal market in application of Articles 107 and 108 of the Treaty (Text with EEA relevance) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1522828666564&uri=CELEX%3A02014R0651-20170710>
- Hospodárska súťaž. – [on-line] Available on - URL: https://europa.eu/european-union/topics/competition_sk
- Investičná pomoc. MH SR. – [on-line] Available on - URL: <https://www.mhsr.sk/podpora-investicii/investicna-pomoc/zakladne-informacie>
- Konsolidované znenie Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o fungovaní Európskej únie, 2012/C 326/01, Úradný vestník EÚ, L 341/10, 18.12.2013, https://www.ecb.europa.eu/ecb/legal/pdf/c_32620121026sk.pdf
- Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie. - Úradný vestník 115 , 09/05/2008 S. 0091 – 0092. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E107&from=EN>
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2004 zo 17. júna 2004 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy v platnom znení <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?qid=1522828666564&uri=CELEX:02014R0651-20170710>
- O štátnej pomoci. - [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/>
- Oznámenie Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (2016/C262/01). - [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2016/12/Oznamenie-o-pojme-pomoc_SK1.pdf

Podpora využívania proenvironmentálnych moderných technológií a využitie existujúcich programov na ich implementáciu do ekonomiky SR. - [on-line] Available on - URL: >
<http://www.tur.vlada.gov.sk/752/4%09podpora-vyuzivania-proenvironmentalnych-modernych-technologii-a-vyuzitie-existujucich-programov-na-ich-implementaciu-do-ekonomiky-sr.php>

Politiky Európskej únie: Hospodárska súťaž. – Brusel, 2016, ISBN 978-92-79-56046-0.

Rozsudok Súdneho dvora z 21. júla 2011, Alcoa Trasformazioni / Komisia, C-194/09P, ECLI:EU:C:2011:497, bod 125.

Rozsudok Súdneho dvora z 22. decembra 2008, British A ggregates / Komisia, C-487/06P, ECLI:EU:C:2008:757, bod 111.

Rusko, M. - Balog, K., 2004: Štátna pomoc na životné prostredie a regióny v Európskej únii a Slovenskej republike. - In: Akadematická Dubnica 2004 : II. diel. - Bratislava : STU v Bratislave, ISBN 80-227-2076-3. - s. 489-492

Section 2 - Aids granted by States. - [on-line] Available on - URL: <http://www.lisbon-treaty.org/wcm/the-lisbon-treaty/treaty-on-the-functioning-of-the-european-union-and-comments/part-3-union-policies-and-internal-actions/title-vii-common-rules-on-competition-taxation-and-approximation-of-laws/chapter-1-rules-on-competition/section-2-aids-granted-by-states.html>

Správa o poskytnutej štátnej pomoci v SR za rok 2017. - Bratislava: Protimonopolný úrad SR, 2018
State aid control. - [on-line] Available on - URL:

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/overview/index_en.html

Strážnická V., 1998: Zmluva o Európskej únii – s úplným znením Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. – SAP, Bratislava, 358 pp.

Strážnická V., 1999: Zmluva o Európskej únii – amsterdamské znenie. Platné znenie Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. - SAP, Bratislava, 207 pp.

Štátna podpora v európskom kontexte. - [on-line] Available on - URL:

<http://www.ulclegal.com/sk/bulletin-pro-bono/ine/5136-statna-podpora-v-europskom-kontexte>

Ú. v. EÚ L 206, 8.8.2009

ÚOHS (2000): Veřejná podpora – Příručka pro poskytovatele a příjemce veřejné podpory. – Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, Brno, 28 pp.

ADRESY AUTOROV

doc. RNDr. Miroslav RUSKO, PhD.

Slovenská technická univerzita v Bratislave, Materiálovotechnologická fakulta Trnava, Botanická 49, 917 01 Trnava, Slovenská republika
e-mail: miroslav.rusko@stuba.sk

doc. Ing. Vojtech FERENCZ, PhD.

Technická univerzita v Košiciach, Fakulta baníctva, ekológie, riadenia a geotechnológií, Park Komenského 19, 043 84 Košice, Slovenská republika
e-mail: vojtech.ferencz@gmail.com

RECENZIA TEXTOV V ZBORNÍKU

Recenzované dvomi recenzentmi, členmi vedeckej rady konferencie. Za textovú a jazykovú úpravu príspevku zodpovedajú autori.

REVIEW TEXT IN THE CONFERENCE PROCEEDINGS

Contributions published in proceedings were reviewed by two members of scientific committee of the conference. For text editing and linguistic contribution corresponding authors.